

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

Alueen nimi: Gästerbyn järvet ja suot

Alueen koodi: FI0100067 **Pinta-ala (ha):** 199 **Kunta:** Sipoo

Hallinnoll.alue: Uusimaa (suuralue) 100 **Aluetyyppi:** SCI

Vastuutaho: Uudenmaan ympäristökeskus

Alueen kuvaus: Natura-alue koostuu kolmesta osa-alueesta Gästerbyn ja Söderkullan välissä. Pohjoisimpaan osaan kuuluvat Storträsk ja läheiset suot sekä Bärnäsuddenin kallioisella niemellä oleva luonnonsuojelualue. Tästä etelään sijaitsee toinen osa, joka koostuu Molnträsketin luonnonsuojelualueesta ja Flyetin pienestä suosta. Kolmannen osan muodostaa Stormossenin luonnonsuojelualue.

Alueen luonto on varsin monipuolinen, sillä alueella on pieniä järviä, erityyppisiä soita, kallioita, kangasmetsiä sekä pieniä lehtoja. Storträsk ja pohjoisempi pieni lampi ovat humuspitoisia ja suorantaisia. Molnträsket ja alueeseen rajautuva Mjödträsk sen sijaan ovat kirkasvetisiä ja karuja järviä.

Suurin alueen soista on Stormossenin pienehkö keidassuo, joka on pääasiassa isovarpurämettä. Storträskiä ympäröivät suot ovat luettavissa vaihettumisoihin ja pallesoihin. Myös muualla alueella esiintyy pieniä soistumia.

Alueen topografia on vaihteleva, sillä alavia soita ja järviä reunustavat jyrkkäpiirteiset kalliot. Kivilajina on graniitti. Kalliot ovat karuja, ja kasvistossa vallitsevat jäykkärölli ja ahosuolaheinä. Paikoin esiintyy myös kalliohatikkaa, mäkitervakkoa ja haurasloikkaa.

Metsät ovat varsin iäkkäitä, mutta talousmetsinä hoidettuja ennen luonnonsuojelualueiden perustamista. Lahopuuta on siten varsin vähän, vaikka puusto on monin paikoin yli 100-vuotiasta. Metsät ovat pääasiassa kangasmetsiä, mutta myös saniaislehtoa ja käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa esiintyy pienialaisesti. Lehtokasveista alueella tavataan mm. pähkinäpensasta, näsiää ja mustakonnanmarjaa.

Alueella on pienestä koostaan huolimatta varsin monipuolinen linnusto, joka koostuu vesi-, kosteikko- ja vanhahkojen metsien lintulajistosta. Alueelta on tavattu myös luontodirektiivin sammallajia, mutta laji saattaa olla hävinnyt.

Molnträsketin luonnonsuojelualuetta käytetään runsaasti virkistysalueena. Natura-alueeseen kuulumattomalla luoteisrannan kaistaleella on uimaranta, ja myös itse luonnonsuojelualuetta käytetään retkeily- ja uimapaikkana. Kasvillisuus on siksi paikoin kulunutta.

Alueella esiintyy useita luontodirektiivin luontotyyppisiä, tosin pieni koko hieman vähentää niiden edustavuutta. Vesi- ja suoluontoon liittyvät arvot lienevät merkittävimpiä. Vedenalaisia luontotyyppisiä ei kuitenkaan ole tutkittu.

Alueella pesii huomattavan monia lintudirektiivin lajeja kuten mustakurkku-uikku, kurki, luhtahuitti, pikkulepinkäinen, huuhkaja, pikkusieppo, metso, pyy, varpuspöllö, helmipöllö, kehrääjä, harmaapäätikkä ja palokärki. Laulujoutsenia levähtää järvillä muuttoaikoina.

Storträskistä on tavattu ainakin vuonna 1938 luontodirektiivin laji hiuskouskusammal (*Dichelyma capillaceum*), joka on rannoilla tai vedessä kasvava sammallaji. Hiuskouskusammalta on tavattu koko Suomesta vain muutamalta paikalta, ja se on luokiteltu valtakunnallisesti erittäin uhanalaiseksi ja Uudeltamaalta jo hävinneeksi. Lajin säilyminen Storträskissä on epävarmaa.

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

Suojelutilanne

(%):	Ei suojeltu	30
	Yksityinen luonnonsuojelualue	70

Suojelutilanteen tarkennus ja toteutuskeinot:

Suurin osa Natura-alueesta kuuluu kolmeen yksityiseen luonnonsuojelualueeseen, jotka ovat Gesterby träsk (Storträsk), Molnträsk ja Stormossen. Natura-alueeseen kuulumisen ei muuta luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksiä.

Alueeseen kuuluu lisäksi kaksi osaa, jotka on Sipoon 18.4.1997 vahvistetussa haja-asutusalueiden yleiskaavassa varattu suojelualueiksi kaavamerkinällä S-1. Ne kattavat Storträskiä ympäröivät kosteikot sekä Molnträsketin pohjoispäässä olevan Flyetin kosteikon. Natura-alueen suojelutavoitteet toteutetaan näillä kahdella alueella perustamalla luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue. Nämä alueet ovat myös Itä-Uudenmaan vahvistetun seutukaavan SL-alueita.

Alueeseen sisältyy 161 hehtaaria maata ja 138 hehtaaria vesialuetta.

Luontodirektiivin luontotyypit (%):

3110	Hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet (Littorelletalia uniflorae)	9
3160	Humuspitoiset lammet ja järvet	11
7110	*Keidassuot	18
7140	Vaihettumissuot ja rantasuot	14
8220	Kasvipeitteiset silikaattikalliot	10
9050	Boreaaliset lehdot	2
91D0	*Puustoiset suot	3

Luontodirektiivin liitteen II lajit:

1383 hiuskoukkusammal

Lintudirektiivin liitteen I linnut:

A234 harmaapäätikka
A223 helmipöllö
A215 huuhkaja
A224 kehrääjä
A002 kuikka
A127 kurki
A038 laulujoutsen

Suomen Natura 2000 -kohteet / Uudenmaan ympäristökeskus

A119 luhtahuitti
A108 metso
A007 mustakurkku-uikku
A236 palokärki
A338 pikkulepinkäinen
A104 pyy
A217 varpuspöllö

Muuttolinnut: nuolihaukka

Muuta lajistoa: kalliohatikka
pähkinäpensas